
Ruimtelijke onderbouwing 'Verbetering kering Weimeren'

Verbetering regionale kering Weimeren, gemeente Breda

Document: Ruimtelijke onderbouwing 'Dijkversterking Weimeren'
Opdrachtgever: [REDACTED]
Status: Ontwerp
Datum: Januari 2022

Opgesteld door:

In opdracht van:

Documentgegevens

Ruimtelijke onderbouwing: Dijkversterking Weimeren
Documentnummer: 2109-0479
Revisie: 4
Laatste wijziging: 11-01-2022
Status: Ontwerp

Ravelijn 10
4285 ED Woudrichem
Tel. 0613165830
info@vdh-omgevingsadvies.nl

www.vdh-omgevingsadvies.nl

Inhoud

1.	Inleiding	5
1.1.	Aanleiding en doel	5
1.2.	Vigerende planologische situatie.....	6
1.3.	Leeswijzer	7
2.	Projectbeschrijving.....	8
2.1	Bestaande situatie	8
2.2	Aanleiding.....	8
2.3	Projecttoelichting	8
2.3.1	Dijkversterking	8
2.3.2	Waterhuishoudkundige maatregelen	10
2.3.3	Beoogde eindsituatie	10
3.	Beleidskader	12
3.1	Rijksbeleid.....	12
3.1.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	12
3.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).....	12
3.1.3	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro)	12
3.1.4	Besluit ruimtelijke ordening	13
3.2	Provinciaal beleid	13
3.2.1	Interim Omgevingsverordening.....	13
3.2.2	Brabantse Omgevingsvisie (2018)	14
3.2.3	Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021	15
3.2.4	Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022-2027	16
3.3	Gemeentelijk beleid	16
3.3.1	Structuurvisie 'Breda2030 - Keuzes maken in een dynamische tijd'	16
3.4	Conclusie	17
4	Onderzoek en toetsing	18
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	18
4.1.1	Mer-beoordeling.....	18
4.2	Archeologie	19
4.3	Cultuurhistorie	20
4.4	Bodem.....	22
4.4.1	Besluit Bodemkwaliteit.....	22
4.4.2	Historisch onderzoek	22
4.4.3	Verkennd bodemonderzoek.....	23

4.4.4	Verkennd waterbodemonderzoek	23
4.5	Onontpofte oorlogsresten	23
4.6	Flora & Fauna	24
4.6.1	Gebieden	24
4.6.2	Soorten	27
4.6.3	Houtopstanden	31
4.7	Landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit	31
4.8	Water	35
4.8.1	Beleid	35
4.8.2	Watertoets	37
4.9	Externe veiligheid	38
4.10	Kabels en Leidingen	39
4.11	Mobiliteit	39
4.12	Luchtkwaliteit	39
4.13	Geluid	40
4.14	Conclusie	41
5.	Uitvoerbaarheid	42
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	42
5.1.1	Wettelijk vooroverleg	42
5.2	Economische uitvoerbaarheid	42
6.	Conclusie	44
7.	Bijlagen	45

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

Ten zuiden van de rivier de Mark is een regionale waterkering gelegen; kering Weimeren. Deze waterkering is gelegen ten westen van de A16 in de gemeente Breda en is in beheer bij initiatiefnemer en waterbeheerder Waterschap Brabantse Delta (verder; het waterschap). Rivier de Mark vervult een belangrijke functie in de waterhuishouding van het aangrenzende gebied en heeft een scheepvaartfunctie. De regionale keringen beschermen het achterliggende poldergebied tegen hoogwater vanuit de Mark. Het buitendijkse gebied Weimeren functioneert als waterberging. Dit buitendijkse gebied is een overloopgebied voor de Mark en deze functie dient te worden behouden.

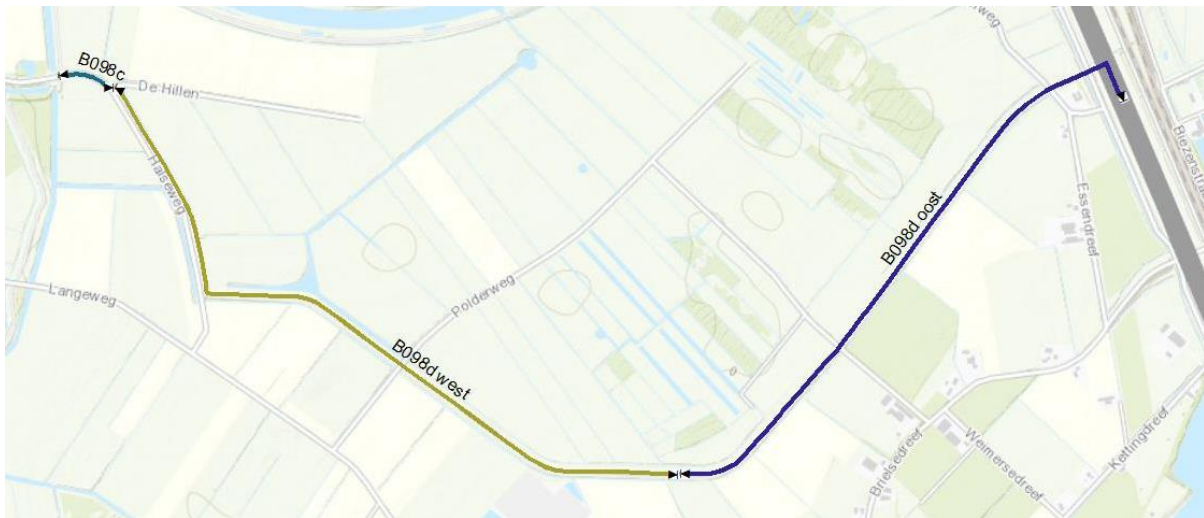

Figuur 1.1 Topografisch overzicht van de locatie.

Onlangs is gebleken dat een aantal dijkvakken zijn afgekeurd en zullen moeten worden versterkt. De kering Weimeren is opgenomen in een programma aanpak regionale keringen van het waterschap, waarbij de afgekeurde regionale keringen in het gehele beheersgebied van het waterschap worden versterkt. Het project dijkverbetering Weimeren heeft als doel de waterveiligheid van de betreffende dijkvakken uiterlijk in 2023 op orde te brengen. Het traject waarop de dijkverbetering van toepassing is, is in figuur 1.2 weergegeven en omvat de dijkvakken:

- B098c, sectie XI west
- B098d west, sectie XI west
- B098d oost, sectie XI oost

Deze dijkvakken zijn gelegen vanaf de Rijksweg A16/Nieuwveerweg (B098d Oost), langs de Polderweg (B098d west) tot aan de Zeedijk/Halseweg te Prinsenbeek (B098c).

Figuur 1.2 Ligging van de drie dijkvakken

Naast het dijkversterkingsproject vindt er een natuurinrichtingsproject (noordrand Midden) plaats samen met Staatsbosbeheer en provincie Noord-Brabant. De polder Weimeren is één van de deelgebieden die heringericht gaat worden. De dijkversterking en de natuurinrichting versterken elkaar. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is geschreven ten aanzien van het dijkversterkingsproject. De vrijkomende grond uit de natuurontwikkeling wordt gebruikt om de dijkversterking te kunnen realiseren. Voor fase 1 van het project natuurontwikkeling is reeds een omgevingsvergunning verleend en is de uitvoeringsfase reeds gestart. Fase 2 van de natuurontwikkeling zal pas plaatsvinden indien de betreffende gronden beschikbaar zijn voor gebruik. Deze zijn voor een gedeelte nu nog in particulier bezit.

Het aanpassen van bovenstaande dijkvakken is aan de hand van een ontwerp verder uitgewerkt, daaruit blijkt dat de aanpassingen niet binnen het vigerende bestemmingsplan passen. In overleg met de gemeente Breda is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling kan worden uitgevoerd op basis van een uitgebreide omgevingsvergunning (ingevolge artikel 2.1, lid 1 onder c juncto artikel 2.12 lid 1 onder a 3e punt van de wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo) waarmee wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied-Noord'. De aanvraag voor een uitgebreide omgevingsvergunning dient gepaard te gaan met een ruimtelijke onderbouwing.

Met de voorliggende onderbouwing wordt nader toegelicht dat de voorgenomen ontwikkelingen, die niet passend zijn binnen de vigerende bestemmingsplannen, op basis van een goede ruimtelijke ordening kunnen worden toegestaan. Er is gekozen voor een onderbouwing die wordt aangevuld met een besluitvlak waarop de omgevingsvergunning van toepassing is. Dit besluitvlak wordt aangeduid op www.ruimtelijkeplannen.nl. De contouren van het ontwerp gelden als de grenzen van het besluitvlak, daarbinnen wordt afgeweken van het bestaande bestemmingsplan zodat de dijkversterking kan worden vergund.

1.2. Vigerende planologische situatie

Het vigerende bestemmingsplan waarbinnen de voorgenomen ontwikkeling plaatsvinden betreft 'Buitengebied-Noord', door de gemeenteraad van Breda vastgesteld op 7 november 2013. Ter plaatse van de te versterken dijk is deels de bestemming 'Natuur' van toepassing, ook is deels de bestemming 'Agrarisch met waarden- Natuur- en landschapswaarden' van toepassing. Verder is de bestemming 'Water' parallel aan het huidige dijklichaam gelegen en is de bestemming 'Verkeer'

van toepassing op enkele locaties. Ook de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering' en de dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied ecologische hoofstructuur' en de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterbergingsgebied' zijn hier van toepassing. In het oostelijke en westelijke deel van het plangebied is de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' aanwezig.

Figuur 1.3 Uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied-Noord'

Het meeste oostelijke gedeelte van het projectgebied, nabij Café Elsakker, heeft niet de (gewenste) dubbelbestemming 'Waterstaat -Waterkering' in het vigerende plan. Verder hebben de genoemde enkelbestemmingen geen (binnenplanse) mogelijkheid om, buiten de huidige aanduiding 'Waterstaat - Waterkering' de voorgenomen dijkversterking te kunnen realiseren. De bestaande aanduiding heeft een breedte variërend van ca. 20m tot ca. 42m. Zoals in het volgende hoofdstuk wordt toegelicht wordt de versterking uitgevoerd aan de hand van een robuuste uitvoeringsmethode waardoor de nieuwe breedte ca. 65 meter zal zijn. Dit past niet in de huidige wijze van bestemmen.

Wel bieden de bestemmingsomschrijvingen van de enkelbestemmingen 'Natuur' en 'Agrarisch met waarden- Natuur- en landschapswaarden' de mogelijkheid om water te realiseren.

1.3. Leeswijzer

Na deze inleiding van de voorgenomen ontwikkelingen volgt in hoofdstuk 2 een verdere toelichting en inhoudelijke uitwerking van het project. Het relevante beleidskader wordt besproken in hoofdstuk 3. Vervolgens komen de noodzakelijke onderzoeken en verdere toelichting op relevante omgevingsaspecten in hoofdstuk 4 aan bod. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het voorliggende plan. Het afsluitende hoofdstuk bevat de conclusie waaruit opgemaakt wordt of de voorgenomen ontwikkelingen inpasbaar zijn op basis van een goede ruimtelijke ordening.

2. Projectbeschrijving

2.1 Bestaande situatie

Dijkvak B098c is een vrij korte strekking van 150 m tussen het gemaal Halle en de weg De Hillen. Op de dijk ligt de Halseweg en de dijk is vrij smal met een teensloot aan de binnen- en buitenzijde en een kenmerkende bomenrij op de buitenkruin. De gemeente Breda wil de bomenrij vanuit ecologisch- en landschappelijk oogpunt graag behouden. Om de bomenrij te sparen en de aanwezige weg te kunnen laten liggen zal op dit gedeelte de kering binnendijs versterkt worden.

Aansluitend op dijkvak B098c ligt dijkvak B098d west. De eerste honderden meters van de kering liggen parallel aan de Halseweg. Langs de Halseweg staat een bomenrij, maar deze ligt buiten de kering. De kering buigt van de Halseweg af in oostelijke richting. Hier is de kering een groene kering met aan de binnen- en buitenzijde een teensloot. Dijkvak B098d west heeft een kruising met de Polderweg. De groene kering loopt door in dijkvak B098d oost.

Dijkvak B098d oost heeft een gelijke geometrie, alleen ontbreekt de buitendijkse teensloot hier op sommige strekkingen. Het is een groene kering die ook de Polderweg en de Nieuwveerweg bij Café Elsakker kruist. Hier staan enkele grote bomen langs de weg die, daar waar mogelijk, behouden dienen te blijven. Daar waar de te verbeteren waterkering de Nieuwveerweg kruist moeten een aantal bomen verwijderd worden ten behoeve van de hoogwaterveiligheid. De laatste 100 m van dit dijkvak sluit aan op de sloot langs de Markweg, de parallelweg langs de A16 Breda – Rotterdam. Deze aansluiting rondom Café Elsakker vraagt ook een maatwerkinpassing.

2.2 Aanleiding

Uit de toetsingen die in 2013 en 2017 hebben plaatsgevonden, blijkt dat alle dijkvakken op het toetsspoor hoogte (HT) zijn afgekeurd. Het gehele dijkvak B098d is daarnaast ook op de toetssporen piping & heave (STPH) en bekleding (STBK) afgekeurd. Het totale traject bestaat uit drie (sub)dijkvakken met een totale lengte van circa 3,6 km.

Dijkvak	Lengte [m]	HT	STBI	STBU	STPH	STBK	STMI	STVL	Technisch oordeel
B098c	150	O	V	V	V	-	-	-	Onvoldoende
B098d west	1860	O	V	V	O	O	V	V	Onvoldoende
B098d oost	1606	O	V	V	O	O	V	V	Onvoldoende

Figuur 2.1 Tabel met daarin de drie dijkvakken technisch beoordeeld

2.3 Projecttoelichting

In deze paragraaf wordt de voorgenomen ontwikkeling verder toegelicht en beschreven.

2.3.1 Dijkversterking

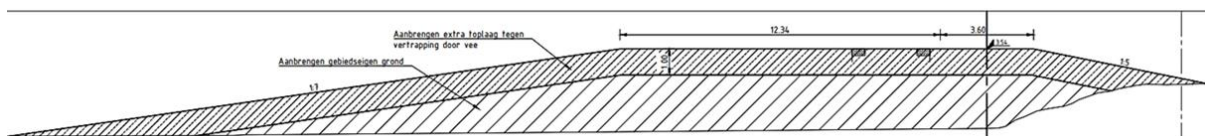
Het technisch ontwerp van de dijkversterking is verder uitgewerkt in een ontwerp. In het huidige ontwerp voor de regionale kering Weimeren wordt uitgegaan van 2 stappen:

Fase 1: Realisatie hoogwaterveiligheidsprofiel conform het evenwichtsprofiel (zie figuur 3.1 en 3.2), realiseren overkluizing en de duiker in de kering nabij de Halseweg moet worden aangepast en dubbelkerend worden. In de besteksfase wordt hiervoor het ontwerp nader uitgewerkt. Er is voldoende bovengrond beschikbaar uit huidige natuurontwikkeling in Weimeren en andere gebieden in NRM.

Fase 2: Mits er bovengrond beschikbaar komt uit natuurontwikkeling Weimeren fase 2. Overhoogte (extra hoogte/toplaag, zie volgende figuren) aanbrengen ten behoeve van meervoudig landgebruik. Deze stap kan worden genomen indien benodigde gronden minnelijk verworven worden.

Het ontwerp (zie volgende figuren) bestaat uit het buitendijks aanvullen en ophogen van de dijk met gebiedseigen grond. De robuustheid van het voorliggende ontwerp is noodzakelijk omdat er gebruik gemaakt wordt van de vrijkomende grondstoffen in de buitendijks polder. Omdat dit geen "dijkenklei" is (waarmee normaliter een dijk wordt aangelegd), maar zandige grond moet de dijk zo groot worden om te voldoen aan de veiligheidsnorm. De verhoging van een extra meter in fase 2 wordt gedaan om voorwaarden te scheppen waarmee het waterschap eventueel kan toestaan dat er medegebruik (agrarisch, natuur, recreatie) op de kering wordt toegestaan. Zo wordt er in op het dijklichaam een uitkijkpunt gecreëerd door middel van een grondophoging waar wandelaars en overige recreanten een rustpunt hebben en kunnen uitkijken over het ingerichte deel van de polder Weimeren. Het gebruik maken van materiaal wat vrijkomt in de polder ernaast maakt dit een duurzaam werk.

In het ontwerp is op de minimale afmeting van de kering vanuit waterveiligheid een extra grondlaag met een laagdikte van 1 m op de kering ontworpen. Deze extra laag beschermt de feitelijke kering tegen hoefschade van vee of wortels van struiken. Bij normaal en deskundig (landbouwkundig) medegebruik van de kering wordt dit afdoende geacht.

Figuur 2.2 Dwarsdoorsnede van de dijkversterking/-ophoging.

De kruinhoogte van het waterveiligheidsprofiel is bepaald op NAP + 2,54. Dit is de aanleghoogte in fase 1 van dit project. In fase 2 wordt daarbovenop 1 meter overhoogte aangebracht voor meervoudig ruimtegebruik. Dit brengt de kruinhoogte op NAP + 3,54 meter.

Het binnentalud wordt verflauwd tot 1:5, een afwijking van de gebruikelijke standaard. Door een binnentalud van 1:5 te realiseren wordt landbouwkundig medegebruik mogelijk gemaakt aan de binnendijkse zijde. Dit schept mogelijkheden om de agrarische, hydrologische en natuurdoelen in Noordrand Midden ruimtelijk in te passen.

Het buitentalud is ontworpen op 1:7 om de evenwichtssituatie van grond te benaderen. Wanneer water tegen de kering staat, worden de golven geleidelijk gedempt.

De wegen die de keringen kruisen, bijvoorbeeld de Nieuwveerweg, Markweg en Polderweg worden qua ruimtebeslag verder uitgewerkt in het uitvoeringsontwerp/besteksfase.

2.3.2 Waterhuishoudkundige maatregelen

Bij de verbetering van de regionale kering, wordt de buitendijks gelegen teensloot gedempt. Deze A-waterlopen, OVK07913 en OVK07915, verzorgen de ontwatering van de landbouwpercelen binnen de polder Weimeren en zorgen voor de aanvoer van water ten behoeve van het achterliggende landbouwgebied. Door de verbreding van de kering aan de kant van Weimeren wordt de watergang die daar langs ligt, gedempt.

Figuur 2.3 situatie waterlopen OVK07915, OVK07913 en duiker als aanvoer naar peilgebied Halderdonk

Om de ontwatering in fase 1 te borgen worden tijdelijke aanpassingen van het watersysteem uitgevoerd. Totdat er een alternatief is aangelegd voor de wateraanvoer naar peilgebied Halderdonk, dient de aanvoer vanuit de polder Weimeren via de duiker geborgd te blijven. De verwachting is dat dit tegelijk met de uitvoering van de werkzaamheden aan de kering gedaan kan worden.

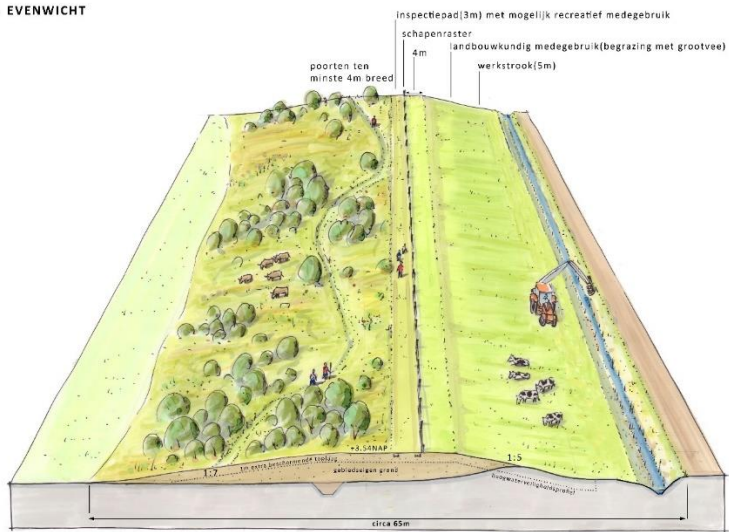
Bij het opwaarderen van watergangen naar categorie A worden indien nodig maatregelen getroffen dat deze watergangen machinaal zijn te onderhouden. Dit omvat een schouwstrook van 4 meter, waarbij rekening gehouden dient te worden met mogelijkheden voor het keren van de onderhoudsmachines.

Indien alleen fase 1 tot uitvoer komt wordt buitendijks een teensloot aangelegd om de kering te scheiden van de agrarische percelen.

2.3.3 Beoogde eindsituatie

In de volgende figuur wordt de beoogde eindsituatie van de kering Weimeren na fase 1 en 2 weergegeven. Het lichtgrijze gedeelte geeft het huidige maaiveld weer. Het bruine gedeelte betreft de aanvulling, waarbij het gedeelte tot aan de stippellijn fase 1 betreft, de aanvulling boven de stippellijn betreft fase 2.

2. EVENWICHT

Figuur 2.4 Beoogde definitieve situatie, dwarsprofiel na realisatie fase 1 en 2.

Figuur 2.5 Overzicht van de definitieve inpassing van de versterkte waterkering

3. Beleidskader

Op zowel Rijks-, provinciaal, regionaal als gemeentelijk niveau bestaan er diverse beleidsstukken waarbij rekening moet worden gehouden bij het afwijken van een vigerend bestemmingsplan en/of een goede ruimtelijke ordening (en onderbouwing). In dit hoofdstuk wordt het plan getoetst aan de relevante beleidsstukken.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte' schetst het Rijk ambities van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid voor Nederland in 2040. De SVIR geldt als kapstok voor een aanpak die Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt. Het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid moet om; het rijk trekt zich grotendeels terug uit het regionale en lokale ruimtelijk ordeningsbeleid en legt de hoofdverantwoordelijkheid voor verstedelijkings- en landschapsbeleid bij de provincie en de gemeente.

De SVIR heeft op middellange termijn (tot 2028) drie doelen gesteld;

- *Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;*
- *Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;*
- *Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.*

Deze drie doelen worden door middel van 13 nationale belangen bekrachtigd. Eén van de belangen bij dit doel is het bieden van ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling.

Betekenis voor het project

Het project draagt bij aan een nationaal belang uit de SVIR, namelijk het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving. Waterkeringen dragen namelijk bij aan de bescherming tegen water.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De nationale belangen uit de SVIR die juridische borging vragen, staan in de AMvB Ruimte (ook wel bekend als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening – Barro). De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen moeten gemeenten zich houden aan bij AMvB of verordening gestelde regels. Nieuwe of gewijzigde regels moeten binnen een bepaalde termijn in de bestaande bestemmingsplannen worden verwerkt. Dit kan betekenen dat gemeenten bestemmingsplannen moeten aanpassen aan de nieuwe AMvB Ruimte. De AMvB Ruimte is in december 2011 in werking getreden.

3.1.3 Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro)

De regels uit het Barro zijn verder uitgewerkt in het Rarro. In het Rarro zijn ruimtereserveringen opgenomen voor de nieuwe aanleg en voor de uitbreiding van de infrastructuur. Ter plaatse van de in het Rarro bepaalde ruimtereservering mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op basis van het vigerende bestemmingsplan niet reeds mogelijk waren, met uitzondering van tijdelijke

bouwwerken en bijbehorende bouwwerken. Een omgevingsvergunning voor het afwijken van het vigerende plan biedt daarin mogelijkheden. De voorgenomen ontwikkeling is niet gelegen in een ruimtereservering conform het Rarro.

3.1.4 Besluit ruimtelijke ordening

Er dient een zorgvuldige afweging gemaakt te worden ten aanzien van het ruimtegebruik. Dit dient met behulp van de "Ladder voor duurzame verstedelijking" te worden onderbouwd. De wijze waarop deze toets plaats dient te vinden is opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en luidt als volgt.

"De toelichting van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. Indien blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien, bevat de toelichting een motivering daarvan en een beschrijving van de mogelijkheid om in die behoefte te voorzien op de gekozen locatie buiten het bestaand stedelijk gebied."

Om dit te onderbouwen dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

1. beoordeling door betrokken overheden of beoogde ontwikkeling voorziet in een behoefte voor bedrijventerreinen, kantoren, woningbouwlocaties, detailhandel en andere stedelijke voorzieningen;
2. indien er een vraag is aangetoond, beoordeling door betrokken overheden of deze binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd door locaties voor herstructurering of transformatie te benutten.

De ladder voor duurzame verstedelijking is alleen van toepassing wanneer sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Volgens artikel 1.1.1 lid 1, aanhef en onder i Bro is een stedelijke ontwikkeling een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

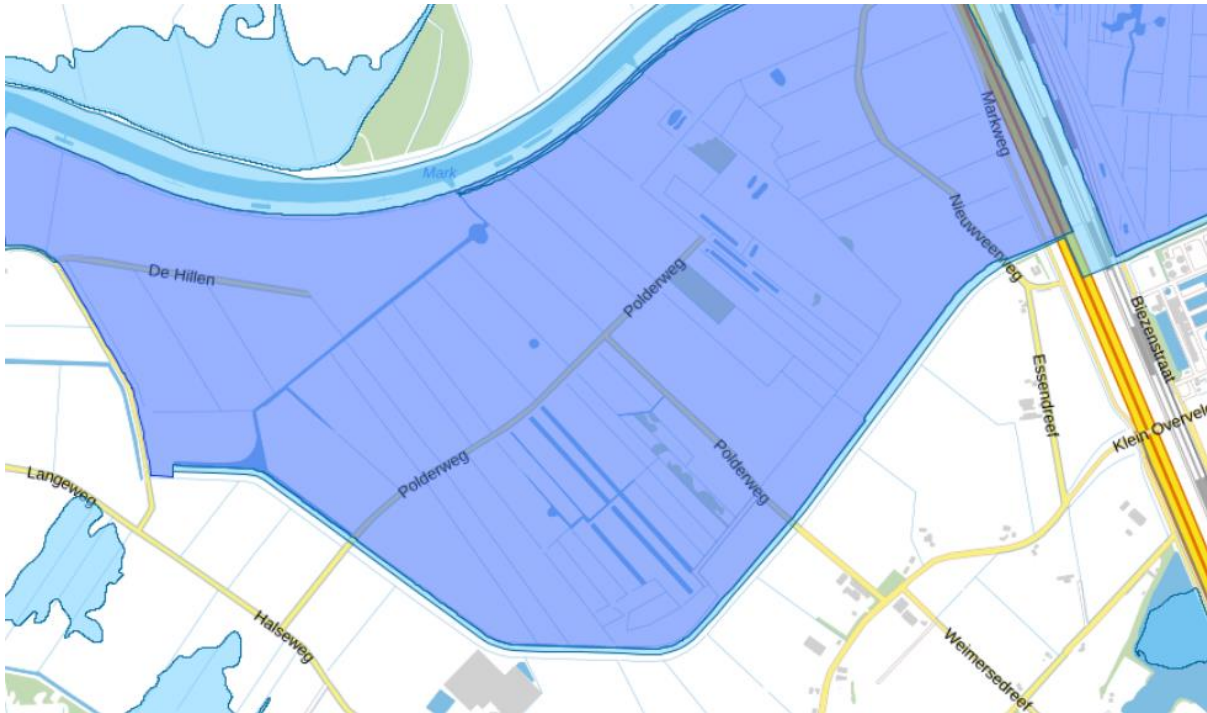
De beoogde ontwikkeling is geen ontwikkeling zoals bedoeld in bovenstaande. Hiermee kan de ontwikkeling in de planlocatie niet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling en is de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing. De laddertoets hoeft dan ook niet doorlopen te worden.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Interim Omgevingsverordening

Met het oog op de invoering van de nieuwe Omgevingswet vervangt de Brabantse omgevingsverordening een aantal provinciale verordeningen. Naast een omgevingsvisie moet de provincie vanuit de Omgevingswet ook een omgevingsverordening vaststellen voor haar grondgebied. In de omgevingsvisie staat wat de provincie wil bereiken en wat ze wil doen om dat te bereiken. Soms vraagt dat om een nadere uitwerking van beleid en maatregelen in een (beleids)programma, soms zijn er regels nodig om de ambities te realiseren. Denk bijvoorbeeld aan het beschermen van belangrijke waarden als het drinkwater of de natuurgebieden. De Interim omgevingsverordening is digitaal te raadplegen en vervangt de Provinciale milieuverordening, Verordening natuurbescherming, Verordening Ontgrondingen, Verordening ruimte, Verordening water en de Verordening wegen.

De provincie Noord-Brabant heeft als eerste stap een Interim omgevingsverordening vastgesteld waarin de bestaande regels uit de verschillende verordeningen zijn samengevoegd. Voordat de Omgevingswet in werking treedt, wordt de definitieve omgevingsverordening vastgesteld.

Figuur 3.1 Ligging plangebied op één van de themakaarten van de interim omgevingsverordening

Op de beoogde ontwikkellocatie is in de omgevingsverordening specifieke aandacht voor met name behoud en versterking van landbouw en natuur. Daarnaast zijn instructieregels voor gemeenten opgenomen ten aanzien van grondwaterbescherming, waterveiligheid en -berging. Ook het waterschap krijgt met de interim verordening instructieregels en aanzien van watersystemen, -veiligheid en -berging.

3.2.2 Brabantse Omgevingsvisie (2018)

De Brabantse Omgevingsvisie is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Dat gaat om ambities op gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan. Die visie is zelfbindend, dat wil zeggen dat een overheidslaag zich aan haar eigen visie moet houden. Een overheid kan de keuzes uit de Omgevingsvisie vastleggen in regels, de Omgevingsverordening. Aan die regels moeten overheden, bedrijven en burgers zich houden. Met deze omgevingsvisie geeft de provincie richting aan wat zij voor Brabant wil bereiken en biedt daarmee handvatten voor haar handelen in de praktijk. Met de Brabantse Omgevingsvisie sluit men zich aan bij de hoofdopgaven van Rijksbeleid, Europese en mondiale doelstellingen. De omgevingsvisie bevat de agenda richting 2030 en 2050. Met de omgevingsvisie is de ambitie geformuleerd: hoe moet de Brabantse leefomgeving er in 2050 uitzien? En daarbij worden de mobiliserende tussendoelen gesteld: wat willen de provincie in 2030 voor elkaar hebben om die ambitie te verwezenlijken?

In 2050 wordt het volgende beeld geschetst;

"In het landelijk gebied spelen de eigenschappen van het beeklandschap en het grondgebruik een sleutelrol om wateroverlast te voorkomen en in tijden van droogte voldoende water vast te houden. Het grondgebruik en de inrichting zijn hier ingesteld op de dynamiek van het water. Extremen in neerslag (te veel, te weinig) door het veranderende klimaat leveren bij de grote rivieren amper problemen op. Door de focus niet alleen te richten op waterveiligheid maar ook op natuur, landschap en recreatie is het rivierengebied aantrekkelijk voor inwoners, recreanten, flora en fauna."

Met de ambities vanuit de omgevingsverordening wordt nadrukkelijk gesproken over een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting; De provincie, gemeenten en waterschappen zorgen samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Brabant.

"Dat doen we in drie stappen:

A. We weten wat de gevolgen van klimaatverandering voor de diverse functies in een gebied, zowel bebouwd als onbebouwd, zijn.

B. We stellen samen met andere partijen een strategie en concrete doelen op voor het verbeteren van de waterrobuustheid en klimaatbestendigheid.

C. We ondersteunen de aanpak met kennis en middelen. Moderne digitale technieken helpen om maatregelen "op maat" te maken."

3.2.3 Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021

Het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 integreert de milieu- en de wateropgave. Het zet de nieuwe koers uit voor de provinciale inzet met betrekking tot water, bodem, lucht en de overige milieuaspecten. Het plan is niet bindend voor andere partijen dan de provincie zelf. Het is een strategisch plan waarin de provincie aangeeft wat ze wil bereiken en op hoofdlijnen wat ze daarvoor gaat doen.

Thema's die in het Provinciaal Milieu- en Waterplan aan bod komen zijn onder andere een gezonde fysieke leefomgeving en een veilige fysieke leefomgeving. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp waterveiligheid. Naast bescherming tegen overstromingen uit het hoofdwatersysteem, is bescherming nodig tegen overstromingen vanuit de beken in Brabant.

Overstromingen vanuit dit regionale systeem leiden

zelden tot levensbedreigende situaties, maar veroorzaken wel wateroverlast. Wateroverlast kan leiden tot aanzienlijke economische en emotionele schade. Om wateroverlast te voorkomen, zorgen de waterschappen dat de regionale keringen voldoen aan de normen van de provincie en richten ze het watersysteem robuust in.

Betekenis voor het project

Het project draagt bij aan waterveiligheid en het voorkomen van wateroverlast in Noord-Brabant, één van de onderwerpen die in het Provinciaal Milieu- en Waterplan aan bod komt. Het project betreft de verbetering van een regionale waterkering, waarvan in het Provinciaal Milieu- en Waterplan het belang wordt onderschreven. Vanuit het Provinciaal Milieu- en Waterplan zijn er geen belemmeringen voor de uitvoering van het project.

3.2.4 Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022-2027

Het Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) is de opvolger van het Provinciaal Milieu en Waterplan. Het is onderdeel van het planstelsel voor de wateropgaven in Nederland, samen met het Nationaal Water Programma en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen. Doel van dit nieuwe RWP is: veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem in de provincie Noord-Brabant. De Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant - visie op de Brabantse leefomgeving' is het overkoepelend en leidend kader voor het RWP. Het ontwerp voor het nieuwe programma is in het 1e kwartaal van 2021 voorgelegd aan Gedeputeerde Staten en lag ter inzage tussen april en mei 2021, definitieve besluitvorming vindt naar verwachting eind 2021 plaats. Daar het RWP nog geen geldend document is kan er verder niet inhoudelijk op ingegaan worden.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie 'Breda2030 - Keuzes maken in een dynamische tijd'

Volgens de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) uit 2008 zijn alle gemeenten in Nederland verplicht om voor het eigen grondgebied een of meer structuurvisies op te stellen en deze eens in de tien jaar te herzien. In essentie is een structuurvisie een ruimtelijk document, een visie die iets zegt over de ruimtelijke ontwikkeling van stad, dorp en buitengebied. Deze visie is breder en omvat een ruim spectrum aan onderwerpen; van economie tot mobiliteit, van cultuur tot sociale aspecten, van wonen tot groen en water

In deze structuurvisie schetst de gemeente Breda een concreet beeld ten aanzien van groen, water en Buitengebied. Het 'groen- met roodbeleid' wordt met deze structuurvisie geactualiseerd; nieuwe landgoederen, buiten wonen aan de linten en een regeling kwaliteitsverbetering landschap.

In de structuurvisie is een weergave gemaakt van de situatie zoals Breda in 2030 vorm moet krijgen. Daarin zien we op de ontwikkellocatie met name aandacht voor het behoud van bestaande elementen als water(berging), natuur en landbouw.

Figuur 3.2 Ligging plangebied op de Structuurvisiekaart 2030

Gezien de ambities vanuit de gemeentelijke Structuurvisie en de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling past binnen deze visie.

3.4 Conclusie

De noodzakelijke aanpassingen aan de regionale waterkering Weimeren conflicteert niet met de bovengenoemde beleidsdocumenten. Het beleidskader biedt dan ook voldoende aanleiding om de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren conform de eerder beschreven projectbeschrijving.

4 Onderzoek en toetsing

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de verantwoording van de ontwikkelingen van de voorliggende planologische afwijking met het oog op milieu- en omgevingsaspecten.

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

De Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. maken onderscheid tussen activiteiten die m.e.r. plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten, die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten).

M.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten waarvoor het bevoegd gezag in dit geval Waterschap Brabantse Delta moet beoordelen of de aard en kenmerken van de activiteit zodanig zijn dat een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

De beslissing om wel of niet een m.e.r.-procedure te doorlopen, dient ter inzage te worden gelegd. De beslissing om wel of geen m.e.r.-procedure te doorlopen moet bij voorkeur voor de ter inzagelegging van het ontwerp van het projectplan hebben plaatsgevonden. De kennisgeving en ter inzagelegging van deze beslissing kan uiterlijk parallel met de ter inzagelegging van het ontwerp van het projectplan plaatsvinden.

Beoordeling nadelige milieugevolgen

Op basis van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn er twee mogelijke uitkomsten:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen niet uitgesloten worden: er dient een m.e.r.-procedure doorlopen te worden
- Belangrijke nadelige milieugevolgen treden niet op: er wordt gemotiveerd aangegeven dat geen m.e.r.-procedure hoeft te worden doorlopen

De voorgenomen activiteit betreft het versterken van de regionale waterkering. Op basis van categorie D.3.2 uit Bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage ontstaat er echter pas een m.e.r.-beoordelingsplicht indien de activiteit mogelijk wordt gemaakt middels een bestemmingsplan. In het voorliggende geval wordt er echter gebruik gemaakt van een uitgebreide omgevingsvergunning, daarvoor geldt de verplichting niet.

4.1.1 Mer-beoordeling

Aanvullend op eerder uitgevoerde mer-beoordelingen in 2015 en 2018 is in 2021 een nieuwe notitie opgesteld om te kunnen inschatten of nadelige milieueffecten bij de werkzaamheden/het project worden verwacht. Op basis van deze notitie en de voorgaande m.e.r.-beoordelingen uit 2015 en 2018 wordt geconcludeerd dat vanwege de voorgenomen versterking van de regionale kering geen belangrijke negatieve effecten te verwachten zijn.

Tijdens de uitvoeringsfase wordt gewerkt met het ecologisch werkprotocol. Daarnaast zijn er ook positieve effecten te verwachten op de aspecten natuur. Op basis van het voorliggend rapport kan worden gesteld dat er geen aanleiding is om een m.e.r.-procedure uit te voeren.

Het bovenstaande in aanmerking genomen besluit het bevoegd gezag, de gemeente Breda in dit geval, dat een MER voor dit plan niet noodzakelijk is. Dit besluit is een afzonderlijk besluit en behoort niet tot deze ruimtelijke onderbouwing.

Betekenis voor het project

Het aspect mer-beoordeling vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project en het doorlopen van de procedure voor de omgevingsvergunning.

4.2 Archeologie

Met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg op 1 september 2007 is de beleidsuitvoering van het archeologische beleid bij gemeenten komen te liggen.

Wat archeologie betreft dient rekening gehouden te worden met de Wet op de archeologische monumentenzorg. Zo is het van belang dat bij ruimtelijke plannen in een zo vroeg mogelijk stadium rekening wordt gehouden met archeologische waarden om verstering van die waarden te voorkomen.

De archeologische monumentenzorg vindt plaats aan de hand van een stappenplan. Eerst wordt door middel van inventariserend(e) onderzoek(en) de archeologische waarde van een terrein in voldoende mate vastgesteld. Indien waardevolle archeologische resten aanwezig zijn die door ingrepen dreigen te verdwijnen dan dienen de plannen aangepast te worden om de resten in de bodem te behouden. Is dit niet mogelijk, dan dienen de resten ex-situ veilig gesteld te worden.

Op de archeologische beleidskaart van gemeente Breda is het plangebied gelegen in delen met lage archeologische verwachting en vrijgegeven gebieden. Op een enkele locatie is een hoge archeologische verwachting waarbij een onderzoek verplicht is vanaf 100m² en dieper dan 30cm.

Figuur 4.1 Uitsnede van de archeologische beleidskaart van gemeente Breda

Op basis van het archeologisch bureauonderzoek¹ blijkt dat archeologisch bureauonderzoek in combinatie met een inventariserend veldonderzoek benodigd is indien de verstering groter is dan 100m² en 30cm-mv. In de voorgenomen ontwikkeling zal er slechts gefreesd worden in de bovenlaag van 10cm-mv en daarmee blijven eventuele archeologische waarden in tact.

¹ Quicksan Archeologie regionale keringen West-Brabant, Arcads, 2 mei 2018, 079824237 B, definitief

Dijkvak	Gemeente	Archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij:	Noemenswaardig eerder uitgevoerd onderzoek	Advies vervolgonderzoek archeologie
B098c	Breda	Middelhoog tot hoog	Bij ingrepen dieper dan 0,3 m -Mv en bij een planoppervlak groter dan 100m ² .	Direct ten zuiden van het dijktracé zijn bij een begeleiding 2 bronstijd vindplaatsen aangetroffen.	Archeologisch bureauonderzoek in combinatie met een inventariserend veldonderzoek indien de verstoring groter is dan 100m ² en dieper dan 0,3 m -Mv.
B098d	Breda	Middelhoog tot hoog	Bij ingrepen dieper dan 0,3 m -Mv en bij een planoppervlak groter dan 100m ² .	Bij een archeologische begeleiding is 1 greppel binnen het plangebied aangetroffen.	Archeologisch bureauonderzoek in combinatie met een inventariserend veldonderzoek indien de verstoring groter is dan 100m ² en dieper dan 0,3 m -Mv.

Figuur 4.2 Tabel met de archeologische bevindingen voor dijkvakken B098c en d

In overleg met provincie Noord-Brabant blijkt dat er geen nader onderzoek archeologie vereist is om de verbetering van de regionale kering te realiseren volgens het voorkeursalternatief 'Evenwicht' aangezien in de bovengenoemde gebieden de oppervlakten niet worden overschreven. Aanvullend onderzoek is wel noodzakelijk op het moment dat er toch ingrepen in de bodem gedaan worden in delen met een hoge/middelhoge archeologische verwachting op de kaart van Breda waarbij de grenswaarden zoals hier eerder gesteld worden overschreden. Provincie Noord-Brabant volgt namelijk de gedetailleerdere gemeentelijke kaarten bij vragen of er archeologisch (voor) onderzoek noodzakelijk is.

Daarnaast dient, indien tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden onverhoopt archeologische waarden worden aangetroffen, melding gemaakt te worden conform artikel 53 van de Monumentenwet. De gemeente Breda zal hiervan op de hoogte worden gebracht.

Betekenis voor het project

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor uitvoering van het project.

4.3 Cultuurhistorie

In 2010 is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen dat gemeenten bij het maken van nieuwe bestemmingsplannen, maar ook bij het afwijken van bestemmingsplannen door toepassing van de zogenaamde uitgebreide afwijkingsbevoegdheid uit de Wabo, rekening moeten houden met de in en rondom het projectgebied aanwezige cultuurhistorische waarden. Onder cultuurhistorische waarden vallen naast archeologische waarden ook monumenten, beeldbepalende panden en beschermde stads- en dorpsgezichten, die op basis van de Monumentenwet zijn aangewezen.

Langs de Halseweg staan op de buitenkruin van dijkvak B098c en aan de binnenzijde van dijkvak B098d west een rij met cultuurhistorisch waardevolle bomen. Waterschap Brabantse Delta heeft aangegeven deze bomen te willen behouden.

De aardkundigenwaardenkaart van provincie Brabant laat zien dat een aardkundig waardevol gebied het plangebied raakt.

Figuur 4.3 Uitsnede aardkundigenwaardenkaart Provincie Noord-Brabant

Voor cultuurhistorie binnen het plangebied is het van belang dat direct westelijk van het aardkundig waardevol gebied er een kleine overlap is met de historische kenmerkende langgerekte percelen van het voormalig veengebied, echter deze percelen zijn circa 500 meter lang en worden alleen in de uiterste zuidelijke punt opgehoogd met een flauw oplopend talud voor de dijkversterking. Deze aanpassing is verwaarloosbaar ten aanzien van de elementen in het landschap en is dan ook niet van (negatieve) invloed op de cultuurhistorie ter plaatse.

Figuur 4.4 Verder ingezoomd op het in het plangebied gelegen cultuurhistorische element

Betekenis voor het project

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor uitvoering van het project indien rekening gehouden wordt met inpassing van bovengenoemde elementen.

4.4 Bodem

In verband met de uitvoerbaarheid van het plan moet onderzoek verricht worden naar de bodemgesteldheid in het projectgebied. Bij de beoordeling van bestemmingsplannen en een beoordeling of wordt voldaan aan een 'goede ruimtelijke ordening' wordt in het algemeen de richtlijn gehanteerd dat ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch onderzoek, wordt verricht op alle bestemmingen waar een functiewijziging wordt voorzien. Indien uit het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat op de betreffende locatie sprake is geweest van activiteiten met een verhoogd risico op verontreiniging, dan dient een volledig verkennend bodemonderzoek te worden verricht. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op of in schone grond te worden gerealiseerd.

4.4.1 Besluit Bodemkwaliteit

In het Besluit Bodemkwaliteit is het landelijk beleid ten aanzien van het bodembeleid verankerd. Het Besluit streeft naar duurzaam bodembeheer, waarbij een balans gezocht wordt tussen bescherming van de bodemkwaliteit voor mens en milieu enerzijds en het gebruiken van de bodem voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw of aanleg van wegen anderzijds. Het Besluit bevat regels voor kwaliteitsborging (Kwalibo), bouwstoffen, grond en baggerspecie.

Bodemkwaliteit staat in toenemende mate op de agenda bij ruimtelijke ontwikkelingsprocessen. Het gaat dan om de milieukundige bodemkwaliteit, dus de aanwezigheid van verontreinigingen zoals zware metalen, polycyclische aromatische koolwaterstoffen, minerale olie of andere organische stoffen, zoals bestrijdingsmiddelen. In het verleden was het streven alle verontreiniging uit de bodem te halen, zodat ze geschikt zou zijn voor alle mogelijke gebruik. Dit bleek een onbetaalbare en dus onhaalbare operatie. De afgelopen jaren heeft een omslag plaatsgevonden in het denken over bodemkwaliteit en bodemgebruik. Belangrijker dan voorheen is het de bodem goed te beheren, ook al is sprake van bodemverontreiniging.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Om deze vragen te kunnen beantwoorden is informatie over de bodemkwaliteit nodig. Dit is enerzijds informatie die uit de reguliere bodemonderzoeken komt, anderzijds is dit informatie over de gebieds(eigen)kwaliteit (achtergrondwaarden) en de ligging van bronnen van verontreiniging met hun invloedssfeer. Voorts moeten de beoogde bodemgebruiksvormen in het plangebied bekend zijn. Voor een afweging of de bodem geschikt is voor het voorgenomen gebruik kunnen de waarden uit het Besluit bodemkwaliteit gehanteerd worden.

4.4.2 Historisch onderzoek

Uit het bodeminformatiesysteem, bodemarchief en volgens informatie van de opdrachtgever blijkt dat ter plaatse van de teensloten niet eerder (water)bodemonderzoek is uitgevoerd. Er zijn geen aanwijzingen die duiden op de (voormalige) aanwezigheid van boven- en/of ondergrondse tanks of gedempte sloten. Er bestaat geen aanleiding om asbesthoudende materialen in en/of op de bodem te verwachten. In het natuurontwikkelingsgebied "Weimeren" is in 2008 op drie locaties bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn ten hoogste licht verhoogde gehalten aan onderzochte parameters vastgesteld in zowel de grond als het grondwater.

4.4.3 Verkennend bodemonderzoek

In opdracht van Waterschap Brabantse Delta is door Enviso Ingenieursbureau een verkennend bodemonderzoek² conform de NEN 5740 uitgevoerd ter plaatse van de waterkering rondom het natuurontwikkelingsgebied "Weimeren". Aanleiding voor het uitvoeren van het verkennend bodemonderzoek is de voorgenomen afzet van grondstromen op de huidige waterkering. Het doel van het verkennend bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de grond op de locatie.

Tijdens het veldwerk zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op eventuele bodemverontreiniging. Verder zijn zowel in de grond als op het maaiveld visueel geen bodemvreemde en/of asbestverdachte materialen aangetroffen. Uit de toetsingsresultaten blijkt dat in zowel de boven- als ondergrond geen verhoogde gehalten aan onderzochte parameters zijn vastgesteld ten opzichte van de achtergrondwaarden. De gehalten aan PFAS zijn verhoogd vastgesteld ten opzichte van de bepalingsgrenzen.

Na indicatieve toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit blijkt dat de boven- en ondergrond indicatief voldoen aan de Achtergrondwaarde (Altijd toepasbaar), maar dat het gebruiksbeperkingen geeft met betrekking tot PFAS.

4.4.4 Verkennend waterbodemonderzoek

Door Enviso Ingenieursbureau is een verkennend waterbodemonderzoek³ conform de NEN 5720 uitgevoerd ter plaatse van de noordelijke teensloot van de waterkering. Ten behoeven van de voorgenomen inrichting wordt de bestaande teensloot gedempt. Met het uitgevoerde onderzoek is enerzijds het doel om vast te stellen wat de milieu hygiënische kwaliteit van de sliblaag in de noordelijke teensloot is. Anderzijds is het doel van het onderzoek het bepalen van de hoeveelheid slib in de noordelijke teensloot.

De sloten zijn gemiddeld 50 á 60 cm diep en de sliblaag bedraagt gemiddeld circa 25 á 14 cm. Uit de toetsingsresultaten blijkt verder dat de waterbodem van beide sloten voldoet aan Klasse A, verspreidbaar is in zoet oppervlaktewater en op een aangrenzend perceel. Getoetst aan het Besluit bodemkwaliteit voldoet het slib aan klasse Industrie. Met betrekking tot PFAS zijn er geen gebruiksbeperkingen.

Betekenis voor het project

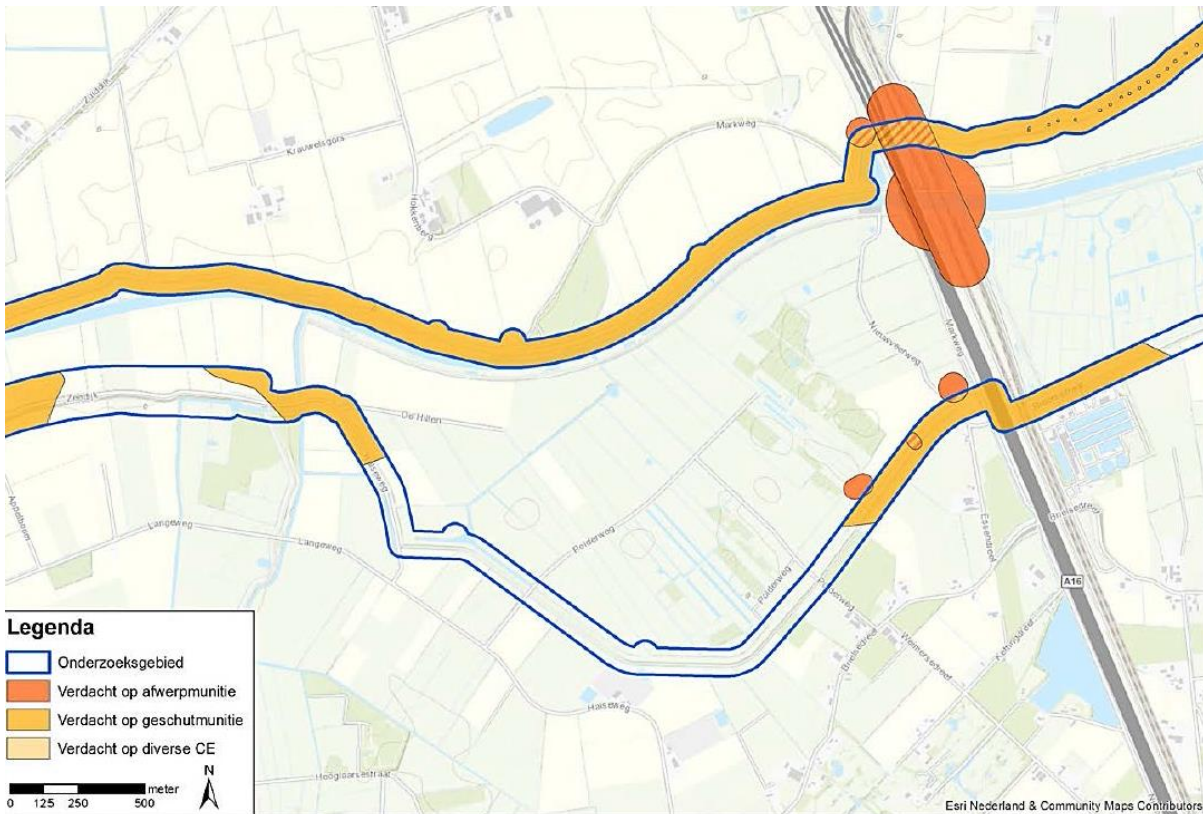
Het aspect bodem vormt geen belemmering voor uitvoering van het project.

4.5 Onontplofte oorlogsresten

Ondanks dat de mogelijke aanwezigheid van onontplofte oorlogsresten in de ondergrond niet direct een ruimtelijk aspect betreft, kan het de realisatie van de gewenste ontwikkeling wel degelijk bemoeilijken. Uit eerdere vooronderzoeken, blijkt dat het plangebied gedeeltelijk verdacht (zie figuur 4.5) is op het aantreffen van onontplofte oorlogsresten in de bodem, afwerp- en geschutsmunitie.

² Enviso ingenieursbureau, verkennend bodemonderzoek, waterkering rondom 'weimeren', 26 november 2019, 191028, definitief versie 1

³ Enviso ingenieursbureau, verkennend waterbodemonderzoek, teensloot waterkering natuurontwikkelingsgebied 'weimeren', 27 november 2019, 191024, definitief versie 1

Figuur 4.5 Uitsnede onderzoekskaart Niet gesprongen explosieven

Voor het verdachte gebied wordt geadviseerd om vervolgstappen te ondernemen in de explosievenopsporing voorafgaand aan de werkzaamheden, dit kan eerst middels een Projectgebonden risicoanalyse of door het direct starten van detectiewerkzaamheden (zie Bombsaway vooronderzoek regionale keringen, 2016).

Betekenis voor het project

Indien een projectgebonden risicoanalyse wordt opgesteld of op voorhand detectiewerkzaamheden worden uitgevoerd zal het aspect niet gesprongen explosieven geen belemmering vormen voor uitvoering van het project. Voor de versterking van de kering worden geen grondroerende activiteiten uitgevoerd, er wordt slechts de toplaag van de kering gefreesd tot en diepte van 0,05m – 0,10m beneden maaiveld, en daardoor is vervolgonderzoek voor de ontwikkeling, binnen de kaders van deze ruimtelijke onderbouwning, niet noodzakelijk.

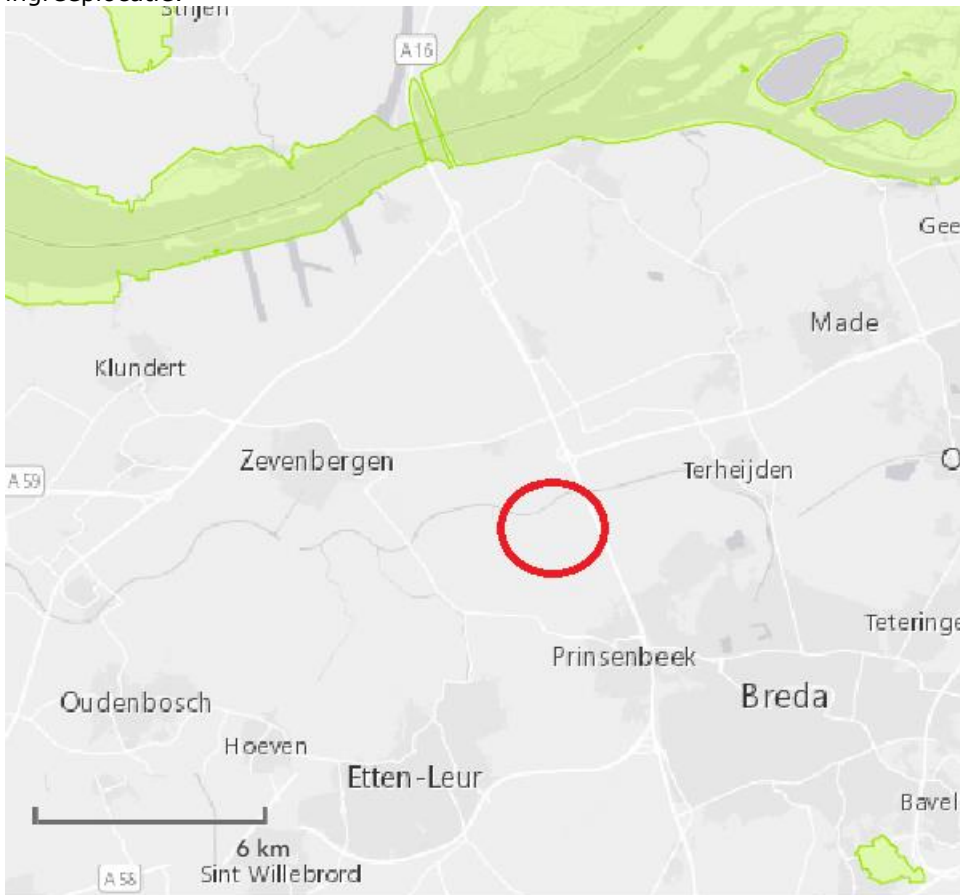
4.6 Flora & Fauna

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet zijn de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet samengevoegd tot één nieuwe wet. De bevoegdheden zijn hierbij meer komen te liggen bij de provinciale overheden.

4.6.1 Gebieden

In de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt onderscheid gemaakt in soorten en gebieden. Met name voor gebieden valt de wetgeving terug op Europese regelgeving van de Habitat- en Vogelrichtlijn waardoor er weinig verandert.

De ingreeplocatie ligt ruim buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Hollands Diep' en 'Biesbosch' liggen op ca. 9km afstand van de ingreeplocatie.

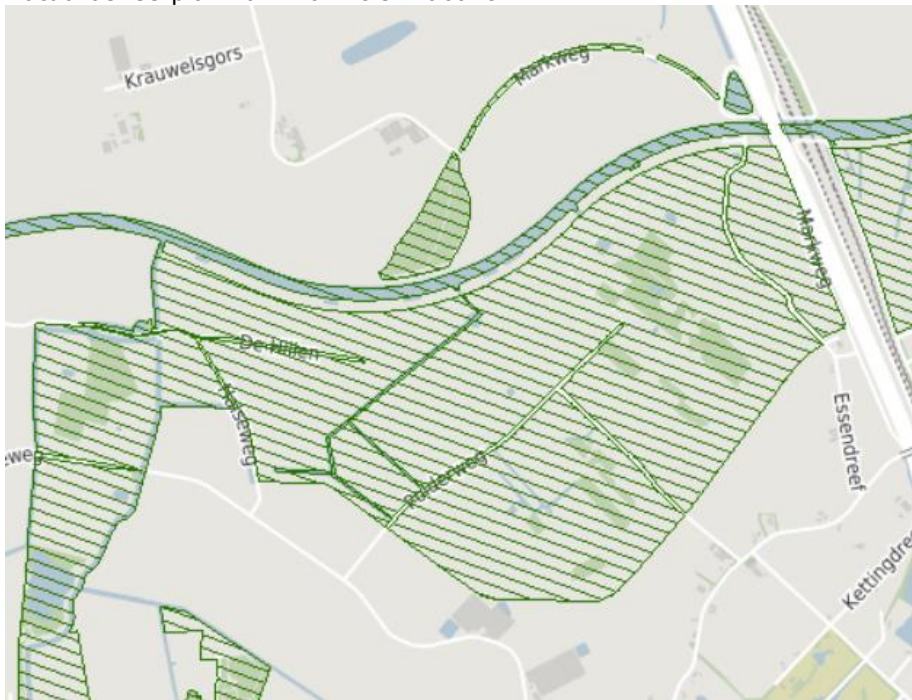
Figuur 4.6 Ligging van het plangebied ten opzicht van Natura2000-gebieden.

Gezien de beperkte ingreep en omvang van de voorgenomen ontwikkeling, alsmede de tijdelijke aard van de activiteiten is te verwachten dat er geen negatieve invloed is op de Natura2000-gebieden. Een Aerius-berekening kan uitsluitsel geven in de eventuele stikstofuitstoot in deze gebieden. Uit de voor dit project, het gehele project van alle versterkingen die onder het programma van het waterschap vallen, uitgevoerde berekening voor de beoogde situatie blijkt dat als gevolg van de werkzaamheden aan de regionale keringen er sprake is van een tijdelijke depositie van maximaal 0,06 mol/ha/jaar op verschillende Natura 2000-gebieden. Uit de effectbeoordeling blijkt dat er als gevolg van deze tijdelijke en beperkte depositie beschouwd wordt als ecologisch verwaarloosbaar. Aangezien de berekende 'brede scope' geen effect oplevert, geldt dat zeker voor de scope binnen het kader van deze ruimtelijke onderbouwing; versterking van kering weimeren (sec tracés B098c en B098d). Verder onderzoek is derhalve niet nodig. Er zal als gevolg van deze depositie geen sprake zijn van significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. Vervolgstappen zoals een passende beoordeling of vergunning ingevolge de Wnb zijn niet noodzakelijk.

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet per 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningplicht voor stikstofemissies afkomstig van bouwwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwing gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningplicht.

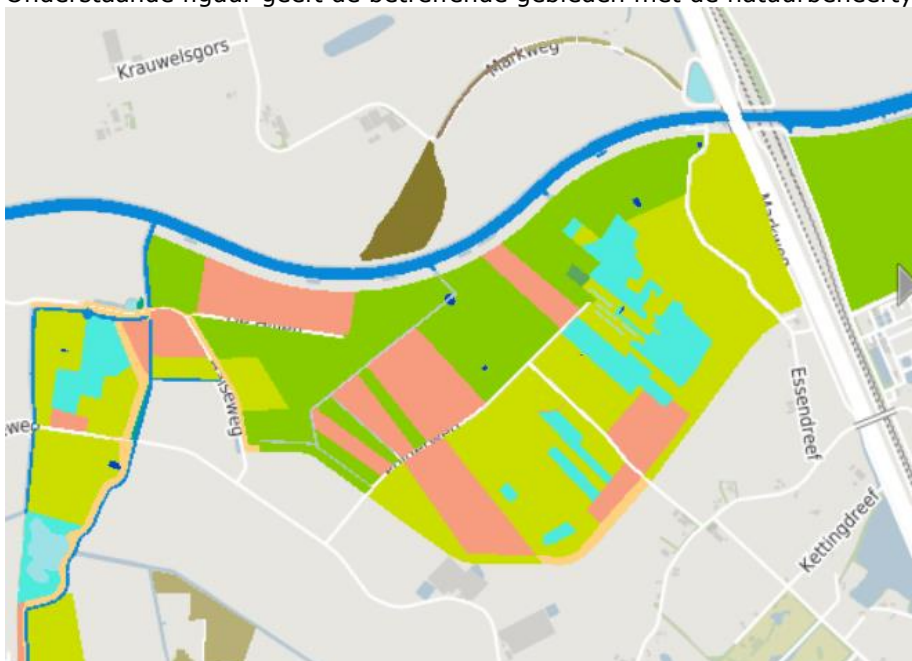
Op basis van het bovengenoemde kunnen significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden uitgesloten en is een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming voor het aspect stikstofdepositie dan ook niet nodig.

Het plangebied is gelegen in NatuurNetwerk Nederland-gebieden die verder zijn opgenomen in het Natuurbeheerplan van Provincie Brabant.

Figuur 4.7 Situatie NatuurNetwerkBrabant

Onderstaande figuur geeft de betreffende gebieden met de natuurbeheertypen weer.

Figuur 4.8 Uitsnede NatuurNetwerkBrabant; natuurbeheertypen

De analyse voor beschermde gebieden is afkomstig uit de Natuurtoets⁴ Waterschap Brabants Delta (0469787.100 Antea Group, 14 april 2021). Het projectgebied ligt geheel binnen NNB. Van west naar oost ligt het projectgebied binnen Bloemdijk (N12.01), Vochtig weidevogelgrasland (N13.01), Kruiden- en faunarijck grasland (N12.02) en nogmaals Bloemdijk (N12.01) en Kruiden- en faunarijck grasland (N12.02).

Aantasting van de natuurbeheertypen (binnen projectgebied) zal aan de orde zijn door de werkzaamheden. Uit de ambitiekaart (provincie Noord-Brabant, 2021) blijkt dat de ambitie bestaat om bijna de hele polder Weimeren om te vormen tot een natuurgebied. Bijna het gehele projectgebied krijgt hierbij het natuurbeheertype Ruigteveld (N12.06). Het besluit hiervoor is genomen in september 2020 (provincie Noord-Brabant, 2021).

De verandering van het Natuurbeheertype is onderdeel van het project Deelgebied Weimeren – Noordrand Midden. Het Waterschap Brabantse Delta, de provincie Noord-Brabant en Staatsbosbeheer willen een robuust natuurgebied realiseren, bestaande uit moeras en waterplassen. Het gebied blijft de huidige waterbergingsfunctie behouden om wateroverlast te voorkomen.

Vanuit de natuurtoets luidt de volgende conclusie:

“Er is geen sprake van ruimtebeslag, na realisatie van de kering kan het beheertype van NNB zich weer ontwikkelen, waardoor er geen sprake is van herbegrenzing van het NNB. Het natuurbeheertype wijzigt dus voor het grootste deel van het projectgebied, maar netto gaat er geen NNB verloren”

“Alleen het westelijke deel van het projectgebied bij gemaal Halle, B098c, sectie XI west, behoudt de oorspronkelijke beheertype Bloemdijk. Na de werkzaamheden kan het NNB gebied herstellen en blijven de wezenlijke kenmerken en waarden behouden. Van ruimtebeslag is geen sprake, waardoor geen sprake is van herbegrenzing van het NNB. In de huidige situatie is het NNB van mindere kwaliteit, door de invloed van de aanwezigheid van de bomen op de dijk. De tijdelijke werkzaamheden hebben geen direct negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurbeheertypen. De aanwezigheid van NNB binnen het projectgebied vormt geen belemmering voor het voornemen”.

Concluderend kan gesteld worden dat (significant) negatieve effecten niet verwacht worden op de instandhoudingsdoelen van beschermde (natuur)gebieden.

4.6.2 Soorten

Aan de hand van gegevens uit de bureaustudie, de aanwezige biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen mogelijk de volgende soorten voorkomen:

- Jaarrond beschermde nesten (boomvalk, buizerd, havik, sperwer);
- Torenavalk;
- Algemene broedvogels;
- bever

⁴ Antea Group, Natuurtoets Waterschap Brabantse Delta, kadeversterking van de dijk Weimeren, 0469787.100, 14 april 2021, definitief revisie 00

- Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel);
- Vleermuizen;
- Poelkikker;
- Grote modderkruiper.

Per beschermde soort is in het vooronderzoek aangegeven of, en zo welke, vervolgstappen en/of maatregelen benodigd zijn om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Onderstaande tabel geeft dit resultaat weer.

Soort	Essentieel leefgebied in plan-gebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding	Ontheffing nood-zakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten (boomvalk, buizerd, havik, sperwer)	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja, als blijkt dat er sprake is van jaarrond beschermde nesten.</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Uitvoeren nader onderzoek naar de betreffende nesten.</i>
Torenvalk	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja, indien blijkt dat door de werkzaamheden broedsels worden verstoord.</i>	<i>Nee</i>	<i>Of het verplaatsen van de nestkasten voor het broedseizoen of het starten van de werkzaamheden voor de start van het broedseizoen van de torenvalk.</i>
Algemene broedvogels	<i>Mogelijk</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt, het projectgebied ongeschikt is gemaakt voor het broedseizoen of een ecooloog vooraf de werkzaamheden het projectgebied op de aanwezigheid van (gebruikte) nesten controleert.</i>	<i>Nee</i>	<i>Mogelijke nestlocaties ongeschikt maken buiten het broedseizoen of een ecooloog het projectgebied laten inspecteren voor aanvang van de werkzaamheden.</i>
Bever	<i>Mogelijk</i>	<i>Nee</i>	<i>De soort is niet aanwezig binnen het projectgebied, er is geen sprake van een overtreding. Het projectgebied (en de naastgelegen polder) zijn wel geschikt voor toekomstige kolonisatie</i>	<i>Nee</i>	<i>Overwegen van antigraaf maatregelen voor het ontwerp van het projectgebied</i>
Bunzing, hermelijn, wezel	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja, indien blijkt dat er (essentieel) leefgebied van de bunzing,</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Uitvoeren nader onderzoek naar de</i>

Soort	Essentieel leefgebied in plan-gebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding	Ontheffing nood-zakelijk	Vervolgstappen
			<i>hermelijn en de wezel aanwezig is.</i>		<i>bunzing, hermelijn en de wezel.</i>
Vleermuizen	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja, indien blijkt dat er sprake is van een essentiële vliegroute.</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Uitvoeren onderzoek naar vliegroutes volgens Vleermuisprotocol 2021.</i>
Poelkikker	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja, indien blijkt dat er voortplantings-wateren van de poelkikker aanwezig zijn.</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Uitvoeren nader onderzoek volgens Soortinventarisatie-protocol.</i>
Grote modderkruiper	<i>Mogelijk</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja, indien er leefgebied aanwezig is.</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Uitvoeren nader onderzoek door middel van eDNA onderzoek.</i>

Figuur 4.9 Tabel (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en aanvullende acties

Alvorens te kunnen bepalen of er voor de genoemde soorten een ontheffing aangevraagd dient te worden, is aanvullend onderzoek benodigd. Op basis van dit onderzoek kan de aan-/afwezigheid van de beschermde soorten worden bepaald en een vervolgstap worden uitgevoerd. Dit kan zijn het aanvragen van een ontheffing of het treffen van mitigerende maatregelen. De uitvoering van de voorgenomen dijkversterking kan pas worden uitgevoerd zodra de consequenties voor alle beschermde soorten inzichtelijk zijn.

Daarnaast is het advies om te werken volgens een projectspecifiek ecologisch werkprotocol, hiermee wordt overtreding van de Wnb voorkomen en wordt voldaan aan de in de Wnb opgenomen zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

4.6.2.1 Aanvullend ecologisch onderzoek

Op basis van het beschreven vooronderzoek zijn er aanvullende onderzoeken⁵ uitgevoerd naar jaarrond beschermde nesten, boomvalk, kleine marterachtigen, vleermuizen, poelkikker en grote modderkruiper.

Uit het onderzoek is gebleken dat er geen effecten van de voorgenomen ontwikkeling zijn ten aanzien van de boomvalk. Wel is er in 2022 nog onderzoek nodig naar jaarrond beschermde nesten gedurende de broedperiode.

Van de marterachtigen zijn de wezel en hermelijn tijdens het aanvullende onderzoek waargenomen, de aanwezigheid van de bunzing kan worden uitgesloten.

⁵ Antea Group, nadere ecologische onderzoeken dijk Weimeren, onderzoek naar jaarrond beschermde nest boomvalk, kleine marterachtigen, vleermuizen, poelkikker en grote modderkruiper, 0469787.100, 9 november 2021, definitief

Bij het onderzoek zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, franjestaart en de watervleermuis waargenomen langs de bomenlaan.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruiken de bomenlaan sporadisch als foerageergebied, waardoor dit niet als essentieel is beschouwd. De soorten hebben voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving. Ook blijft het plangebied voldoende beschikbaar als foerageergebied voor de rosse vleermuis. De bomenlaan is echter wel een essentiële vliegroute voor de watervleermuis. De vliegroute is essentieel aangezien er geen andere beschutte en lijnvormige elementen zijn die op deze locatie richting de Mark, het waarschijnlijke foerageergebied van de watervleermuis, leiden.

Met het aanvullend onderzoek zijn de aanwezigheid van de poelkikker en de grote modderkruiper, en daarmee effecten op deze soorten, uitgesloten.

Er is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd voor de soorten wezel, hermelijn en watervleermuis. Deze ontheffing is aangevraagd bij de Omgevingsdienst Brabant Noord op basis van een activiteitenplan voor de genoemde soorten. Tevens zal tijdens de uitvoeringsperiode gewerkt moeten worden volgens een ecologisch werkprotocol.

4.6.3 Houtopstanden

Het projectgebied ligt volledig buiten de bebouwde kom. De bomenlanen aan de Zeedijk en Nieuwveerweg vormen onderdeel van de Houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming (voorheen Boswet) vallen. Houtkap vindt plaats bij de bomenlaan aan de Nieuwveerweg. Herplanting van de gekapte bomen is volgens de Wnb verplicht binnen drie jaar na het rooien van de bomen.

Bij ophoging binnen de kroonprojectie van te behouden bomen dient bekeken te worden of geen nadelige effecten voor de bomen optreden.

Betekenis voor het project

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor natuurgebied in het kader van Natura2000 en NatuurNetwerkBrabant. Ook zijn de gevolgen voor aanwezige houtopstanden voldoende in beeld en het behoud ervan voldoende geborgd. Ten aanzien van de mogelijke aanwezigheid van in gebruik zijnde jaarrond beschermde nesten zal in de aanstaande broedperiode aanvullend onderzoek worden verricht. Afhankelijk van die resultaten zullen de gevolgen inzichtelijk worden gemaakt en, indien noodzakelijk, mitigerende maatregelen getroffen en/of een ontheffing Wnb worden aangevraagd.

Voor de soorten wezel, hermelijn en watervleermuis is inmiddels een activiteitenplan opgesteld en een ontheffingaanvraag ingediend. Tevens zal tijdens de uitvoeringsperiode worden gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Voor overige soorten is de voorgenomen ontwikkeling niet van negatieve invloed. Het aspect ecologie is daarmee voldoende beschouwd en onderbouwd en daarmee geen belemmering voor de binnen deze ruimtelijke onderbouwing genoemde ontwikkeling.

4.7 Landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit

Historie

Dijken vormen kenmerkende patronen in het landschap. Ze staan niet op zichzelf maar hebben altijd samenhang met andere waterstaatkundige kunstwerken zoals sluisen, bruggen, molens en gemalen die op, in of aan de dijk gebouwd zijn (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2013).

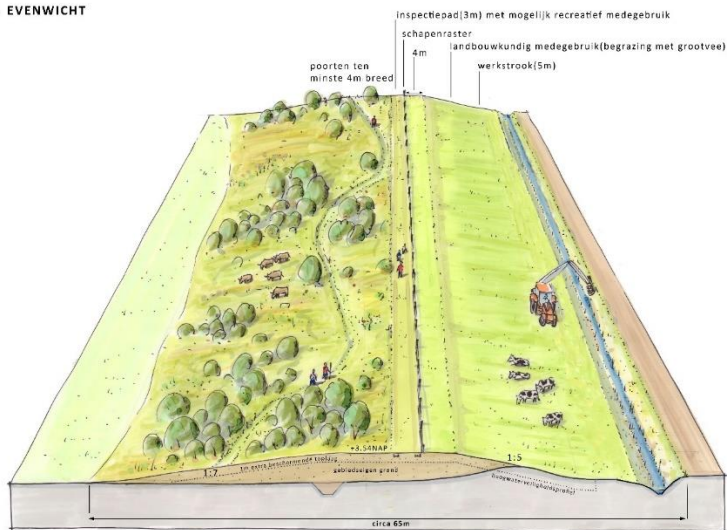
De dijken behoren tot het cultuurlandschap van West-Brabant. De eerste dijken in West-Brabant zijn opgeworpen in de Late Middeleeuwen, Vroeger bestond het landschap met name uit veen en water. In de Middeleeuwen begon men met het afgraven van dit veen voor de turfwinning. In 1421 vindt de Sint Elisabeth vloed plaats. Een van de grootste overstromingen waarbij een groot gedeelte van West-Brabant wordt overspoeld door het water. Na deze ramp worden door de middeleeuwse boeren terpen en dijken gebouwd als bescherming tegen het water. Ook graven en onderhouden ze sloten om water af en aan te voeren. Het gebied wordt steeds verder ingepolderd. Tijdens de Tachtigjarige oorlog komen hier nog extra dijken en sluizen bij die, door het onderwater zetten van grote stukken land, het gebied moeten verdedigen tegen de vijand. De ontwikkeling van de zuiderwaterlinie zorgen ervoor dat op strategische plekken in West-Brabant het land onder water kon worden gezet om zo de weg voor de vijand te versperren. In Nederland bleek het onder water laten lopen van gebieden een goede manier om vijandelijke legers tegen te houden. De dijk of wal heeft dan meestal een functie bij de begrenzing van een inundatiegebied (defensiedijk of liniedijk). De combinatie van de natuurontwikkeling waarbij gronden worden afgegraven en ruimte worden gegeven aan het water en het behouden van het kenmerkende patroon van de kering in de het landschap sluit aan bij de historische ontwikkeling van het West-Brabantse cultuurlandschap.

Inpassing

Door te kiezen voor de uitwerking van de versterking van de kering Weimeren aan de hand van het alternatief evenwicht ontstaat er een dijklichaam dat op een unieke wijze wordt ervaren. Door de traditioneel gevormde kleidijken los te laten, kiest het waterschap in het geval van kering Weimeren bewust voor het integreren van de bredere aanpak met de natuurontwikkeling in het aangrenzende gebied. Doordat in het natuurinrichtingsproject van Staatsbosbeheer een grote hoeveelheid (ca. 350.000m³) gebiedseigen grond vrijkomt, is gekeken naar de mogelijkheden om de kering te versterken.

Daar waar traditionele dijkversterkingen worden uitgevoerd middels het toepassen van gebiedsvreemde klei, is hier juist gekeken naar de mogelijkheden om de stabiliteitsnorm te halen met gebiedseigen grond. Inmiddels is aangetoond dat de kering met gebiedseigen grond aan deze norm kan voldoen, mits er voldoende grond wordt aangebracht aan de buitendijkse zijde. Daarnaast is vanwege het duurzaamheidsaspect in de gebiedsopgave gekozen om vrijkomende bovengrond te gebruiken om de kering te verbeteren en landgebruik te faciliteren. Naast het minimaliseren van transport- en grondverzetbewegingen door het gebruik van de bovenste grondlagen, wordt de resterende turflaag hieronder ook gebruikt. Het turf blijkt commercieel interessant voor de champignonteelt waardoor inkomsten worden gegenereerd voor het kunnen realiseren van de natuurontwikkeling.

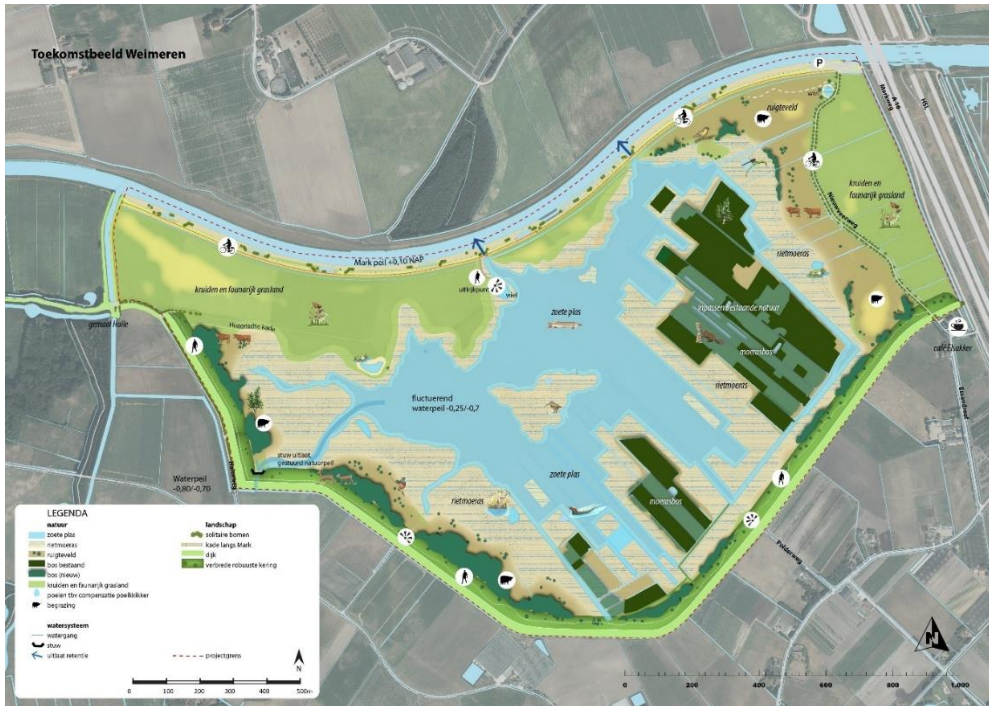
2. EVENWICHT

Figuur 4.10 buitendijks de geleidelijke overgang en binnendijks het traditionele talud

Landschappelijk gezien betekent dit dat er een geleidelijke overgang ontstaat tussen de natuurontwikkeling en ruimte voor de rivier in de uiterwaarden, tegenover de harde lijnen van de dijk aan de binnendijkse zijde. Het talud aan de buitendijkse zijde gaat daarmee op in het te ontwikkelende moerasachtige natuurgebied met aanvullend een recreatieve functie. In de toekomst zullen de taluds van de kruin door begrazing en natuurlijke groei verwilderen. Hierdoor zal het geheel organisch aansluiten bij de natuurontwikkeling en het eenduidige beeld, gezien vanaf de Mark. Echter de kruin van de kering, op de top van het dijklichaam met een hoogte van NAP+3,54m, blijft een duidelijk element in het landschap door de extra aan te brengen grondophoging. Binnendijks, daar waar de zichtbaarheid van het dijklichaam met name aan de orde is, wordt het bestaande steile talud behouden en zelfs versterkt door de ophoging. Er ontstaat vervolgens een langere taludlijn waardoor de strakke lijn als element nog sterker terugkomt en duidelijker zichtbaar wordt in het landschap. Landschappelijk gezien blijft kering Weimeren daarmee duidelijk zichtbaar en als ruimtelijk element behouden. De huidige landschapswaarden blijven identiek aan de bestaande situatie; de huidige dijk wordt waterveilig gemaakt. Het was een dijk en het blijft een dijk en daarmee behoudt het gebied de huidige landschapswaarden.

De versterking van de dijk vindt op een duurzame manier plaats door met lokaal materiaal de dijk te verbreden en op te hogen. Voor de dijkvakken langs de polder Weimeren is ervoor gekozen om de dijkversterking te combineren met de natuurinrichting van de buitendijkse polder Weimeren.

Figuur 4.11 Eindbeeld Natuurontwikkeling in combinatie met dijkversterking Weimeren

Duurzaamheid is hiervoor een belangrijk uitgangspunt; het versterken van de dijk vindt plaats door middel van het vrijgekomen materiaal uit de polder. Bij de werkzaamheden blijven de aanwezige bomen (nabij gemaal Halle) behouden. Speciaal daarvoor is er op dat tracé gekozen voor een binnendijkse versterking in plaats van een buitendijkse versterking. Aan de binnendijkse zijde zal de dijk nog steeds herkenbaar zijn als een dijklichaam omdat er aan die zijde niets veranderd aan de vorm. De buitendijkse kant zal wat meer vloeiend overlopen in het natuurgebied.

Figuur 4.12 Het kenmerkende patroon van het dijklichaam blijft behouden

In maart 2020 is voor het dijkgedeelte Weimeren een nieuw voorkeursalternatief vastgesteld. Bij de afweging van alternatieven waren uniformiteit, continuïteit en landschappelijke kwaliteit en recreatie onderdelen van in totaal 14 criteria die zijn gewogen. De vierkante traditionele dijk scoorde wat hoger op uniformiteit en continuïteit. Maar scoorde bijvoorbeeld minder op

omgevingskwaliteit, milieu/duurzaamheid, draagvlak omgeving en kosten. De afweging van de alternatieven is in gezamenlijkheid tussen o.a. het waterschap en gemeente Breda gebeurd.

4.8 Water

4.8.1 Beleid

De waterwet

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Ook is via de Invoeringswet Waterwet de saneringsregeling voor waterbodems van de Wet bodembescherming overgebracht naar de Waterwet. Naast de Waterwet blijft de Waterschapswet als organieke wet voor de waterschappen bestaan. Met de Waterwet zijn Rijk, waterschappen, gemeenten en provincies beter uitgerust om wateroverlast, waterschaarste en waterverontreiniging tegen te gaan. Ook voorziet de wet in het toekennen van functies voor het gebruik van water zoals scheepvaart, drinkwatervoorziening, landbouw, industrie en recreatie. Afhankelijk van de functie worden eisen gesteld aan de kwaliteit en de inrichting van het watersysteem.

Vooruitlopend op de voorgenomen ontwikkeling is er een projectplan Waterwet opgesteld om de aanpassing te kunnen onderbouwen.

Het Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan geldt voor de planperiode 2016-2021. Dit (nieuwe) Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

Met dit plan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Het kabinet streeft naar een integrale benadering, door natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie, cultureel erfgoed en economie (inclusief verdienvermogen) zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen. De ambitie is dat overheden, bedrijven en burgers zich in 2021 meer bewust zijn van de kansen en bedreigingen van het water in hun omgeving. Iedereen neemt zijn eigen verantwoordelijkheid om samen te komen tot een waterrobuuste ruimtelijke inrichting, het beperken van overlast en rampen en verstandig handelen in extreme situaties.

Waterbeheerplan 2016 – 2021 Waterschap Brabantse Delta

Waterschap Brabantse Delta heeft een waterbeheerplan 'Grenzeloos verbindend' vastgesteld. Het waterbeheerplan beschrijft de doelen en maatregelen van het waterschap voor de periode 2016-2021. Ook beschrijft het waterschap hoe ingespeeld wordt op de veranderende omstandigheden, zoals het klimaat. Het plan is afgestemd op het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Milieu- en Waterplan en het Stroomgebiedsbeheerplan. Bij de uitvoering van het plan wordt rekening gehouden met toekomstige aspecten waaronder klimaatadaptatie, innovaties, ruimtelijke ontwikkelingen, toekomstig medegebruik en het tegengaan van verdroging. Concrete acties die in het plan terugkomen, luiden als volgt;

- inzet op bewustwording van watergebruikers zodat hun inzicht groeit over wat ze zelf aan waterbeheer kunnen bijdragen;

- helderheid over zowel beperkingen als mogelijkheden voor de gebruiksfuncties van het watersysteem;
- het verbeteren van de waterkwaliteit in een meer integrale, gebiedsgerichte uitvoeringsstrategie (combineren van verbeteren van de waterstanden, onderhouden van sloten en treffen van inrichtingsmaatregelen);
- afvalstoffen steeds meer inzetten als waardevolle grondstoffen zoals terugwinning van fosfaat en productie van bioplastic uit afvalwater
- een duurzame energiewinning;

Het waterbeheerplan is uitgewerkt in kaarten, waaronder een kaart met ruimtelijke ontwikkelingen waarvan onderstaande illustratie een uitsnede van is. De voorgenomen natuurontwikkeling maakt onderdeel uit van het waterbeheerplan.

Figuur 4.13 De locatie weergegeven op de kaart behorende bij het waterbeheerplan

Gemeenten hebben eigen beleid voor water en waterbeheer opgesteld. Hierin wordt een koppeling gemaakt tussen waterbeheer, beheer openbare ruimte en groen en duurzaamheid op gemeentelijk niveau. In de planvorming moet uitgegaan worden van een of meerdere locaties om extra water te bergen. Deze opgave is in aanvulling op de opgave uit klimaatverandering, en komt voort uit de volgende ontwikkelingen:

- waterberging als gevolg van de toename van verhard oppervlak;
- waterberging als gevolg van te dempen watergangen;
- de doorsnijding van het waterbergingsgebied op de locatie van de omleiding Helmond.

Keur Waterschap Brabantse Delta

Het plangebied is gelegen binnen het beheersgebied van Waterschap Brabantse Delta, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer. Om het watersysteem zo

optimaal mogelijk te laten functioneren, heeft een waterschap de bevoegdheid, op grond van artikel 56 in combinatie met artikel 78 van de Waterschapswet, verordeningen vast te stellen die het nodig acht voor de behartiging van de opgedragen taken. De taken die aan een waterschap worden opgedragen, betreffen de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater en eventueel kan nog de zorg voor andere waterstaatsaangelegenheden worden opgedragen, bijvoorbeeld vaarwegbeheer. Naast voornoemde wet- en regelgeving, die de organisatie van de waterschappen regelt, geven de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving allerlei bepalingen over de inhoud van het waterbeheer, bijvoorbeeld in de vorm van doelstellingen en concrete normen. De Keur dient tevens ter invulling van deze doelstellingen. De drie gemeentelijke waterschappen (Brabantse Delta, Aa en Maas en De Dommel) hebben een gezamenlijke keur opgesteld.

In deze Keur staan gedoogplichten, geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. In de Keur is geregeld dat kern- en beschermingszones voor waterkeringen (en watergangen) in acht dienen te worden genomen. Het komt erop neer dat binnen deze zones niets zondermeer gebouwd en opgeslagen mag worden, waarbij voor de kernzone een strenger regime (bouwen binnen de kernzone is niet toegestaan) geldt dan voor de aangrenzende beschermingszone. Deze bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit van het profiel en/of veiligheid wordt aangetast dan wel het onderhoud wordt gehinderd. De breedte en maatvoeringen van deze zones is vastgelegd in de 'legger'.

Met de voorgenomen aanpassing van kering Weimeren wordt de kering een stuk breder en daarmee wijzigen ook de beschermingszones ten opzichte van de huidige situatie als in de legger is opgenomen. Binnen de beschermingszones van waterkeringen zijn er beperkingen in gebruik en activiteiten veelal vergunningsplichtig. De legger moet voor dit gedeelte van de kering dan ook worden aangepast. Tevens worden beschermingszones opgenomen in bestemmingsplannen zodat de belemmering voor eenieder zichtbaar is. Het aanpassen van het bestemmingsplan zal vermoedelijk plaatsvinden bij een gemeentelijke herziening.

4.8.2 Watertoets

Bij nieuwe bestemmingsplannen en afwijkingen daarvan dient het betreffende waterschap gehoord te worden in het kader van vooroverleg. In de Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw tussen rijk, provincies, Waterschappen en gemeenten (d.d. 14 februari 2001) is overeengekomen dat vanaf de ondertekening van deze overeenkomst op alle voor de waterhuishouding relevante nieuwe ruimtelijke plannen een zogenaamde watertoets uitgevoerd dient te worden. Concreet betekent de invoering van de watertoets, dat een plan een zogenaamde waterparagraaf dient te bevatten, die keuzes ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd beschrijft. Daarin dient een wateradvies van de waterbeheerder te worden meegenomen. De watertoets is wettelijk verankerd in artikel 3.6 lid 1, sub b Bro. De uitkomst van de watertoets is een advies van de waterbeheerder, dat door de initiatiefnemer wordt meegewogen met andere belangen en wordt vertaald in een waterparagraaf. De initiatiefnemer is overigens het waterschap zelf.

Het verbeteren van kering Weimeren heeft per saldo geen effect op de bergingscapaciteit van waterberging Weimeren. De aanleg van de kering wordt gerealiseerd met bovengrond uit Weimeren zelf. Hierdoor wordt de buitendijkse uitbereiding van de kering gecompenseerd met het verlagen van het maaiveld in het kader van de natuurontwikkeling.

Het voorliggende ontwerp resulteert niet een toevoeging van verhard oppervlakte in de zin van verharding en/of gebouwen. Verdere compensatie voor de dijkversterking an sich is dan ook niet voorzien.

4.9 Externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) het relevante beleidskader, voor buisleidingen is dit het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het beleid voor transportmodaliteiten staat in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) sinds de inwerkingtreding van de Wet basisnet (1 april 2015).

Bij ruimtelijke plannen die voorzien in kwetsbare objecten dient het aspect externe veiligheid te worden gemotiveerd. In het plangebied zijn geen risicobronnen en kwetsbare objecten aanwezig. Net buiten het plangebied ligt de transportroute van de A16 en de spoorlijn Breda-Dordrecht waarvan de veiligheidszones (GR-contour) net binnen het plangebied zijn gelegen, verder is direct ten oosten van de A16 de rioolzuivering als inrichting aanwezig. Deze objecten zijn niet van invloed op de voorgenomen ontwikkeling en vice versa.

Figuur 4.14 Uitsnede van de risicokaart.

Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen kwetsbare objecten gerealiseerd, waardoor toetsing aan het plaatsgebonden en groepsrisico niet van toepassing is. Tevens worden geen risicogevoelige objecten mogelijk gemaakt. Met de beoogde ontwikkeling wordt tevens geen

risicobron gerealiseerd. Het aspect externe veiligheid heeft geen invloed op de uitvoering van het project.

Betekenis voor het project

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

4.10 Kabels en Leidingen

In de directe omgeving van de beoogde ontwikkeling is een riool(pers)leiding gelegen richting de RWZI aan de overzijde van de A16. Deze leiding loopt deels parallel met de aan te passen waterkering mee en is daar gelegen in de waterkering. In geval van aanpassingen en grondophoging kan dit gevolgen hebben voor de leiding zoals zetting, hierover dient de initiatiefnemer in contact te treden met de leidingbeheerder.

Uiteraard moet bij de aanpassing aan het dijklichaam rekening gehouden worden met eventueel aanwezige andere ondergrondse infrastructuur. In ieder geval zal een Klic-melding worden gedaan om de mogelijke aanwezigheid van andere kabels en leidingen te inventariseren en eventuele maatregelen te treffen in overleg met de leidingbeheerder(s).

Betekenis voor het project

Het aspect kabels en leidingen vormt op voorhand geen belemmering voor uitvoering van het project en het verlenen van een omgevingsvergunning. Wel zullen (mogelijk) nadere afspraken moeten worden gemaakt met kabel- en leidingeigenaren.

4.11 Mobiliteit

Van een wijziging in verkeersstromen, parkeren en ontsluiting is in de definitieve en permanente situatie geen sprake. Alleen gedurende de werkzaamheden is de verwachting dat er enkele maatregelen getroffen zullen worden. De voorgenomen ontwikkeling zal slechts een zeer beperkte invloed hebben op de verkeersintensiteiten in of om het plangebied. De ontwikkeling heeft, afgezien van beheer en onderhoud, geen verkeersaantrekkende werking.

Betekenis voor het project

Het aspect verkeer vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

4.12 Luchtkwaliteit

De kern van de Wet luchtkwaliteit (titel 5.2 luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer) is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL is een bundeling van maatregelen op regionaal, nationaal en internationaal niveau die de luchtkwaliteit verbeteren en waarin alle ruimtelijke ontwikkelingen/projecten zijn opgenomen die de luchtkwaliteit in belangrijke mate verslechteren. Nieuwe ontwikkelingen kunnen effect hebben op de luchtkwaliteit.

Het doel van de NSL is om overal in Nederland te voldoen aan de Europese normen voor de luchtverontreinigende stoffen. Naast de introductie van het NSL is het begrip 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen een belangrijk onderdeel van de Wet luchtkwaliteit. Een project draagt NIBM bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit als de NO₂ en PM₁₀ jaargemiddelde concentraties niet meer toeneemt dan 1,2 µg/m³. In dat geval is de ontwikkeling als NIBM te beschouwen. Een project valt in de bovengenoemde categorie wanneer de bijdrage van de activiteit onder 3% blijft van de jaargemiddelde grenswaarde van de concentraties fijn stof en

stikstofoxide⁶. De voorgenomen ontwikkeling zal vallen onder de categorie die 'niet in betekende mate' bijdraagt aan een verslechtering van de luchtkwaliteit door de zeer beperkte wijziging van het aantal verkeersbewegingen ten opzichte van de bestaande situatie.

Een ruimtelijke ontwikkeling vindt volgens de Wet luchtkwaliteit doorgang als ten minste aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:

- de ontwikkeling is opgenomen in het NSL;
- de ontwikkeling aangemerkt wordt als een NIBM-project;
- de gestelde grenswaarden in bijlage 2 van de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden;
- er kan projectsaldering worden toegepast.

Voor zover de ruimtelijke ontwikkeling is opgenomen in het NSL of de ontwikkeling kan worden aangemerkt als NIBM-project is toetsing aan de grenswaarden van de Wet luchtkwaliteit niet nodig.

Betekenis voor het project

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor uitvoering van het project.

4.13 Geluid

Geluid beïnvloedt in belangrijke mate de kwaliteit van de leefomgeving. In wetgeving is vastgelegd welke mate van geluid acceptabel wordt geacht, afhankelijk van specifieke omstandigheden. Deze omstandigheden zijn bijvoorbeeld de aard van het geluid en de functie van het geluidsbelaste object.

Wegen

In het kader van de Wet geluidhinder liggen er zones rond wegen en spoorlijnen en gezoneerde industrieterreinen. Binnen een geluidzone moet bij het realiseren van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen, zoals woningen, of bij realisatie van nieuwe (zoneringsplichtige) wegen, onderzoek worden gedaan naar de optredende geluidsbelasting.

Het project omvat geen realisatie van geluidgevoelige bestemmingen. Het bestaande wegenpatroon blijft bestaan, echter zullen enkele aanpassingen moeten worden gemaakt op locaties waar de aansluiting op de kering zal wijzigen. Deze wijziging is dusdanig minimaal dat nader onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

Tijdens de uitvoeringsfase zal er tijdelijk geluid worden geproduceerd door het aanwezige materieel (vrachtwagens, graafmachines, shovels, e.d.). De geluidsproductie van deze machines is tijdelijk van aard en niet van invloed op geluidsgevoelige objecten en kan derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

Betekenis voor het project

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project; er is geen sprake van een onaanvaardbare geluidssituatie.

⁶ Dit is vergelijkbaar met het aantal verkeersbewegingen bij een kantoorlocatie van 100.000m² bvo of een woningbouwlocatie van 1.500 woningen.

4.14 Conclusie

De hierboven beschreven paragrafen hebben een nadere analyse van het plangebied weergegeven waarin de beknopte conclusies uit de onderzoeksrapporten zijn weergegeven. Zoals omschreven zullen bepaalde aspecten, in het bijzonder aanvullend onderzoek naar flora en fauna, bij uitvoering nadere aandacht moeten krijgen om de invloed op de omgeving te beperken. Deze aandacht zal door de opdrachtgever in acht worden genomen, waardoor de werkzaamheden op een verantwoorde wijze zullen worden verricht. De gebiedsaspecten geven verder geen aanleiding om een omgevingsvergunning te weigeren.

5. Uitvoerbaarheid

Naast de omgevingsaspecten is het de verplichting van de initiatiefnemer om de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan alsmede de financiële consequenties in kaart te brengen. Onderstaande paragrafen gaan hier nader op in.

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Onderliggende ruimtelijke onderbouwing is opgesteld in het kader van de te doorlopen procedure ten behoeve van een uitgebreide omgevingsvergunning waarmee de versterking van kering weimeren planologisch juridisch mogelijk gemaakt wordt. Naast de benodigde omgevingsvergunning, welke verstrekt dient te worden door gemeente Breda, dient het waterschap als initiatiefnemer een procedure te doorlopen op basis van de Waterwet; het projectplan Waterwet. Het projectplan Waterwet heeft samen met de mer-beoordeling al ter inzage gelegen. Hiervoor zijn er openbare informatiemomenten geweest voor de gehele omgeving. Hiernaast zijn, en worden er, individuele gesprekken gevoerd met particuliere eigenaren van de waterkering en een grondeigenaar waarvan gronden benodigd zijn voor de verbreding van de kering. Met deze gesprekken heeft de initiatiefnemer de intentie om in minnelijk overleg een privaatrechtelijke (koop)overeenkomst te kunnen sluiten maar zijn de afspraken nog niet afgerond. Indien nodig, kan gebruik gemaakt worden van de Belemmeringenwet Privaatrecht en het daarbij behorende opleggen van de gedoogplicht.

Staatsbosbeheer en provincie Noord-Brabant zijn projectpartners in de gehele ontwikkeling en dan ook volledig hierin betrokken.

Omliggende bewoners en bedrijven zullen worden geïnformeerd over de werkzaamheden en de eventuele hinder daarvan. Middels vergunningen zullen nadere afspraken worden gemaakt tussen initiatiefnemer en het bevoegde gezag.

Vanuit de wettelijke verplichting (art. 3.4 Awb) zal het ontwerpbesluit van de aan te vragen omgevingsvergunning gedurende een periode van 6 weken ter inzage worden gelegd. De verplichte ter inzage legging gedurende de ontwerpfase geeft belanghebbenden voldoende gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken inzake het verlenen van de omgevingsvergunning.

5.1.1 Wettelijk vooroverleg

Vanwege de uitgebreide voorbereiding van het project wordt ervoor gekozen om geen formeel vooroverleg te voeren. Wel heeft er reeds vooroverleg plaatsgevonden met Rijkswaterstaat om de raakvlakken met hun belangen verder af te stemmen en is er afstemming geweest met de provincie Noord-Brabant omtrent o.a. archeologie en aardkundige waarden. Eveneens wordt er in afstemming met gemeente Breda gewerkt aan de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Bij nieuwe ontwikkelingen die via een omgevingsvergunning worden mogelijk gemaakt waarbij sprake is van een afwijking van het bestemmingsplan is het noodzakelijk de economische uitvoerbaarheid van het project aan te tonen.

De kosten van het project worden gedragen door Waterschap Brabantse Delta. Deze kosten zijn door het waterschap opgenomen in haar begroting voor 2022. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid verzekerd.

Voor de af te geven omgevingsvergunning namens het college van burgemeester en wethouders van gemeente Breda is het Waterschap Brabantse Delta leges verschuldigd. Voor de vergunningen en de realisatie van het project heeft Waterschap Brabantse Delta voldoende budget gereserveerd, waarmee de economische uitvoerbaarheid van het project kan worden gegarandeerd.

6. Conclusie

Initiatiefnemer is voornemens om de bestaande waterkering 'Weimeren' te versterken en te verhogen alsmede het realiseren van enkele aanpassingen aan aangrenzende watergangen. De aanpassingen aan de waterkering worden verder ingepast in de omgeving en gaat gepaard met een planoverschrijdende natuurontwikkeling.

Het project is in de eerder beschreven hoofdstukken getoetst aan het beleid op alle (relevante) overheidsniveaus. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor de locatie en de (directe) omgeving. Geconcludeerd mag worden dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening, waarmee de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het vigerende bestemmingsplan dan ook kan worden bekrachtigd.

7. Bijlagen

1. Quickscan Archeologie regionale keringen West-Brabant, Arcadis, 2 mei 2018, 079824237 B, definitief
2. Antea Group, Natuurtoets Waterschap Brabantse Delta, kadaversterking van de dijk Weimeren, 0469787.100, 14 april 2021, definitief revisie 00
3. Envisio ingenieursbureau, verkennend bodemonderzoek, waterkering rondom 'weimeren', 26 november 2019, 191028, definitief versie 1
4. RPS en De stroming B.V., ontwerp projectplan waterwet, verbetering regionale keringen weimeren, 22 april 2021, status definitief
5. Antea Group, nadere ecologische onderzoeken dijk Weimeren, onderzoek naar jaarrond beschermde nest boomvalk, kleine marterachtigen, vleermuizen, poelkikker en grote modderkruiper, 0469787.100, 9 november 2021, definitief
6. Envisio ingenieursbureau, verkennend waterbodemonderzoek, teensloot waterkering natuurontwikkelingsgebied 'weimeren', 27 november 2019, 191024, definitief versie 1

Ravelijn 10
4285 ED Woudrichem
Tel. 0613165830
info@vdh-omgevingsadvies.nl

www.vdh-omgevingsadvies.nl